

Скоро слънцето са подаде изъ мѣжду сините върхове на балканътъ и предъ нашите очи са представи такава възшебна картина отъ дълбоки непроходими долини, отъ гъсти гори, високи до облаците върхове, прошарени тукъ-тамъ съ голи канари, надъ които са въртяха бѣлите орли, — щото ние дълго време не можахме да са нагледъме на тая панорама.

Отъ по-напрѣдъ, дордѣто не бѣхме присѣтветували още при пуканнето на зората въ Стара-планина, ние имяхме злочестията да си въобразяваме, че тая последната има форма като пловдивеките тепста, и по тоя начинъ, ще да я прекрачимъ въ разстояние на нѣколко часа! Сега излязаше противното. Ние глѣдахме на прѣдя си една частъ отъ океанътъ.

Дълго време измѣрвахъ тоя лабиринтъ, най напрѣдъ съ просто око, а послѣ съ телескопи, карти и компаси, отъ гдѣ именно трѣбаше да го нагазимъ и къмъ коя посока да са отправимъ; но никакви практически резултати не дойдохме. Ни едно лице нѣмаше изъ по-мѣжду ни, което да бѣше замириovalo по тие страни. Отъ къмъ сѣверната страна, на вѣдѣто трѣбаше да вървимъ, са простираше такава стрѣмна и каманлива яма, презъ която ако са вцупняхме да преминемъ, цѣлъ день трѣбваше да останимъ въ долината, на другиятъ край на която са захващаха редъ планини възвишени до облаците. Къмъ источната страна са вдава голиятъ балкански хребетъ, удобенъ за пътувание, но отъ тамъ, едно че не ни бѣше пътътъ, а отъ друга страна, че Златица оставаше много близо. Съ една рѣчь, ние бѣхме забъркали пътътъ още въ началото на планината, и незнаяхме даже мѣстото, отъ вѣдѣто бѣхме дошлѣ презъ нощта. Но благодарение на високата *Баба*, която може да има 1700 метра надъ морето, ние можахме да виждаме така на далечъ, щото глѣдахме не само димящата са Тракия, но и шопска *София*. Тя са мѣдреше позорно въ своето лѣгло, нѣма димъ, нѣма пламакъ, нѣма байракъ и бунтовникъ! шопъ и тракиецъ или панагюрецъ? — *Подиръ петстотинъ години не може да бѣде сравнение.*“ (стр. 186-188).

Напълно сме съгласни съ автора, че между *шопа* отъ Софийско поле и *тракиецца* отъ *срѣдна-гора* има голѣма разлика въ интелектуално отношение и национално самосъзнание — **шопа** жажда за парата, а **тракиецца** за свободата. **Шопа** е *хитъръ*, а *срѣдно-гореца* е *рицаръ*!.